

La pluja segons Santiago Rusiñol

No sé què té ton plor dolcíssim, per tant inspirar abraçades llargues i besos silenciosos

Foto: Catorze

"No sé si hauràs observat que hi ha moments en la vida que, cansats de portar-nos per terra, cansats de caminar per les planes esteses de grisa monotonia, cansats de viure ensopits, no adonant-nos de que vivim, l'ànima mig endormiscada es desvetlla de moment i ens obliga a deturar-nos."

Ho escrivia Santiago Rusiñol (Barcelona, 1861 - Aranjuez, 1931) en el llibre *Oracions* (<https://www.edicions1984.cat/cataleg/oracions/>), en què es va allunyar de les presses i del soroll per contemplar la bellesa del món: des del sol, el mar i el vent fins als infants, els trons i els xiprers. De les tres edicions que se'n van fer, Edicions de 1984 (que enguany celebra els 35 anys de vida), amb Raül Garrigasait, s'ha basat en la que és més fidel a la idea de l'escriptor: la primera. Publicada a la Tipografia de L'Avenç el 1897, llueix dibuixos de Miquel Utrillo i partitures d'Enric Morera. Ens submergim en el primer llibre de proses poètiques de la literatura catalana veient com, entre paraules i traços, plou.

Miquel Utrillo

Res com el cant de tes llàgrimes, oh pluja!, inspira als cors l'oració de la tristesa; res com ton plor adorm l'ànima i l'adorm al compàs d'una musica somorta; res com ta veu, ta veu, que ve del cel a contar secrets a les fulles i a besar les flors, que et reben amb ses corol·les obertes; res com ta veu és escoltada per l'ànima adolorida.

De vapor neixes, i et tornes aigua. Sortida del baf d'aquest planeta, et purifiques allí on no arriba

l'alè corromput dels homes; et fas núvol i et gronxes per les muntanyes; acaricies els turons; t'estires i et rebolques per les valls; camines per l'infinita carretera amb moviments de grandesa; voles nedant i rellisques escorrent-te; i obrint-te com suor dels núvols, desmaiada i puríssima et deixes caure altre cop a la volta de la terra.

Tot t'espera. Les plantes, a tos besos, es deixonden i s'estiren; els boscos es brunyeixen i es vesteixen de festa; els terrossos et xuclen cos endins, et donen pas en ses venes, i en degotalls brodat de molsa et fan plorar estalactites allà en el fons misteriós de ses brodades entranyes; les arrels se t'apropen amb sos llavis fibrosos, i els pàmpols creixen, i les hores s'enfilen, i tot eixampla els braços, i tot te dóna gràcies amb els colors d'alegria.

Sols l'home, la planta trista que no té arrels a la terra i viu deseparat d'ella, sense un caliu ni un bressol on xoplugar-se, et mira baixar dels núvols, no esperant un consol a sa misèria. Sols l'home pobre, sense un raconet de terra i un recer a on adormir-se, et sent caure amb recança, pensant que no és per ell per qui baixes; que la fruita que assaones és pels altres; que els arbres brostaran, les flors ompliran l'aire d'aromes, els boscos d'espessura, i les muntanyes de verdíssima catifa; i que ell no en gaudirà més que mullena en els ossos.

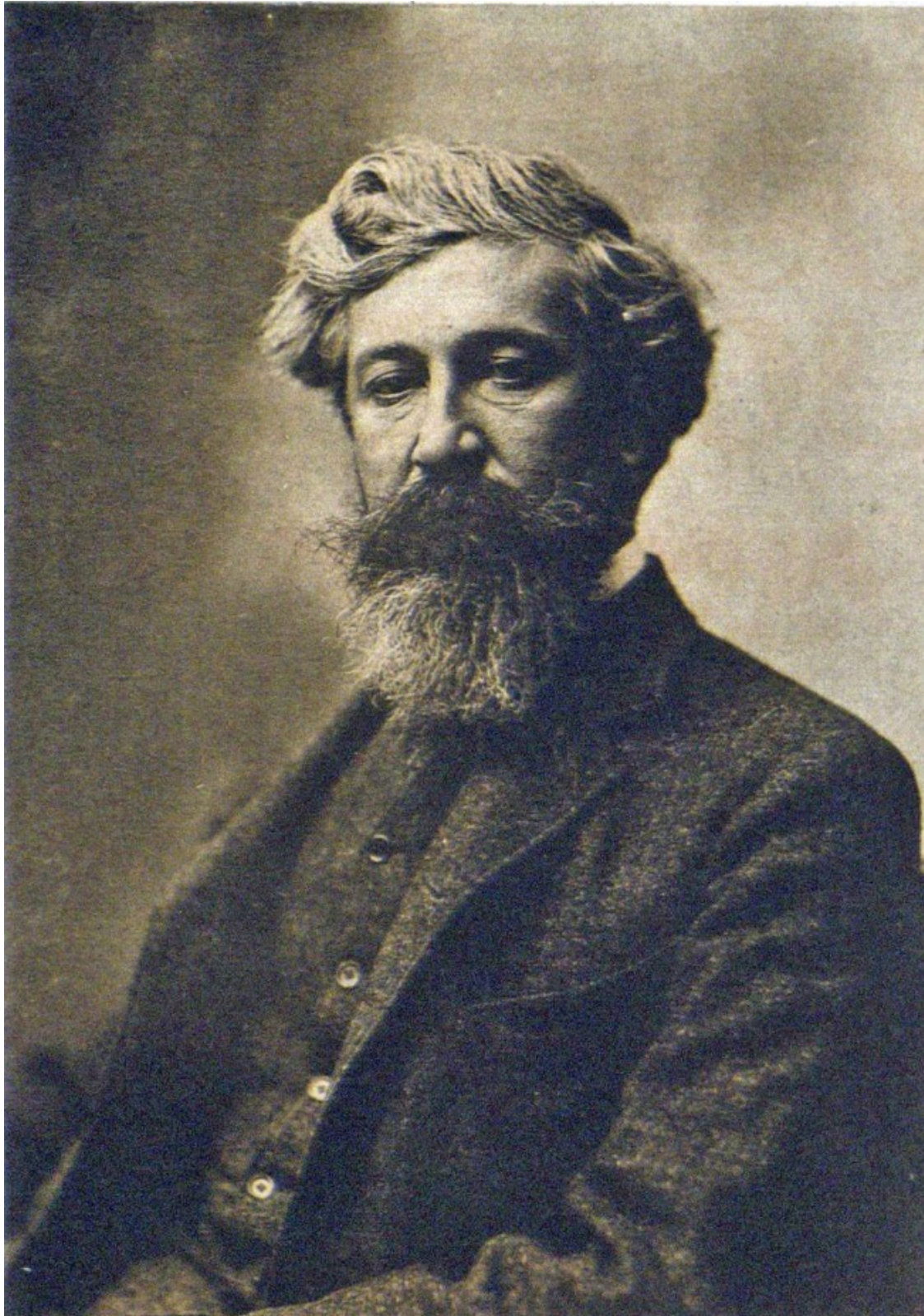
I si ta abraçada grisa és amarga per ell, en canvi els cors feliços amb quina pau t'escolten acotxats prop del foc, rondinant darrere dels finestrans a les vesprades de l'hivern! Les cares reflectades a un costat per la rojor, i del gris de tes llàgrimes per l'altre; la flama enfilant-se capritxosa i seguint-la amb mirada buida i distreta; el caliu bramulant espurnes cap amunt, i tu caient neguitosa i freda, com apropes amb tos precis inconscients els que s'estimen! Com bresses les orelles que t'escolten! Com harmonises sos somnis i encens apagades cendres!

No sé què té ton plor dolcíssim, per tant inspirar abraçades llargues i besos silenciosos. Potser és la llum que acluques que empeny les ànimes que s'estimen en el distret misteri de l'ombra; potser és la teva veu de queixa que remou fibres somortes cor endins, o potser l'esgarripança dels sers que el caliu no reconforta que fa estrènyer la ventura pel mateix temor de perdre-la, o són potser pressentiments de dies que seran tristos.

No ho sé; però res tan hermós com sentir-te quan el cor viu en pau; res com ta cadència fosca, ton gotejar dolcíssim, ta simfonia estesa, acompanyant la dolça melodia dels moments venturosos! Com ressò d'alegries difumides, tu vas caient, caient de sota els núvols, i ton cant és cant de monotonía, és cant de l'aigua portant el dolç compàs d'una tristesa amorosa, i despertant de les cordes del record cançons sens lletra i somortes vibracions de somnis que rellisquen.

Tu lligues, amb fils de plata, els pensament indefinits que tremolen sens forma en la fosca del cervell; fas pressentir un benestar que els ulls no veuen i el cor desitja; dónes llum a la tristesa, voltant-la en llims vaporosos, i... també reses: reses el rosari de la gran Naturalesa, reses la pregària de l'aigua, reses besant la terra amb tos llavis de puresa, i feliços els que saben i els que poden escoltar-te!

Resen amb tu, i l'oració els embolcalla en els misteris del somni.

Santiago Rusiñol. Fototípia de Hauser y Menet - Domini Públic

ORACIONES

SANTIAGO RUSIÑOL

EDICIÓ DE RAÛL GARRIGASAIT

1984 POESIA

Oracions (<https://www.edicions1984.cat/catalog/oracions/>)

© del text: Santiago Rusiñol
© de la il·lustració: Miguel Utrillo
© Llicència d'Edicions de 1984
© Edició de Raül Garrigasait